

Mesto PEZINOK

Radničné námestie 44/7, 902 14 Pezinok

SPRÁVA O ČINNOSTI REFERÁTU SOCIÁLNYCH VECÍ ZA ROK 2023

Kompetencie a povinnosti referátu sociálnych vecí

Kompetencie referátu sociálnych vecí vyplývajú najmä zo zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, zákona č. 305/2005 o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov a zákona č.417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Činnosť oddelenia sa opiera o 2 záväzné dokumenty - Komunitný plán sociálnych služieb mesta Pezinok a Koncepciu rozvoja sociálnych služieb v kompetencii Bratislavského samosprávneho kraja.

Na oddelení sociálnych vecí je zamestnaných 7 vysokoškolsky vzdelaných sociálnych pracovníkov, ktorí poskytujú sociálne poradenstvo a konzultácie v sociálnej oblasti, pomoc pri riešení krízových životných situácií a pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov jednotlivcov a rodín, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením alebo sú obmedzené ich schopnosti samostatne riešiť svoju situáciu. Spolupracujeme s ďalšími organizáciami s cieľom skvalitnenia a zefektívnenia svojej práce. Naším zámerom je podpora obyvateľov mesta v ich nezávislom a zmysluplnom živote. Sme nápomocní, keď sa sociálna situácia jednotlivca, rodiny alebo komunity dostáva do konfliktu so schopnosťami ju zvládnuť.

Komunitný plán sociálnych služieb

Nosnou témou pre nás bola príprava **Komunitného plánu sociálnych služieb na roky 2024 – 2027**. Do procesu sme prizvali poskytovateľov a prijímateľov sociálnych služieb, miestne organizácie a občianske iniciatívy, odbornú i širokú verejnosť. Cieľom komunitného plánovania bolo na základe analýzy aktuálnej situácie navrhnúť postupy, riešenia a opatrenia vedúce k rozvoju sociálnych služieb a zapracovať ich do strategického dokumentu.

Posudková činnosť

Vykonávame **posudkovú činnosť** na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu. Sociálna služba sa poskytuje ambulantnou, terénnou, pobytovou alebo inou formou podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba nachádza. Mesto Pezinok má kompetenciu posudzovať odkázanosť na nasledovné sociálne služby - zariadenie pre seniorov, denný stacionár, zariadenie opatrovateľskej služby a opatrovateľskú službu. Výsledkom posudkovej činnosti je posudok a rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu, ktoré sú podkladom k poskytovaniu sociálnej služby. V roku 2023 sme vydali 60 posudkov a rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu v zariadení opatrovateľskej služby, 3 posudky a rozhodnutia na denný stacionár, 53 posudkov a rozhodnutí na zariadenie pre seniorov, 53 posudkov a rozhodnutí na opatrovateľskú službu. V rámci posudkovej činnosti poskytujeme sociálne poradenstvo pre klientov, ich rodinných príslušníkov a vykonávame sociálne šetrenie v domácnosti.

Mesto má povinnosť **bezodkladne zabezpečiť** poskytovanie sociálnej služby občanom Pezinka, ktorí nemajú rodinných príslušníkov a na poskytovanie sociálnej služby sú odkázaní v zmysle zákona o sociálnych službách. Neraz sú odkázaní sami na seba a žijú na hranici chudoby.

Pokiaľ nemá mesto Pezinok voľné lôžko vo vlastnom zariadení, je potrebné zabezpečiť umiestnenie v inom zariadení a na úhradu za poskytovanie sociálnej služby doplácať z vlastných zdrojov. **Podľa § 75 ods. 1 zákona o sociálnych službách 448/2008 Z.z.:** „*Obec je povinná poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk.*

Neverejným poskytovateľom, ktorý nedosahujú zisk a poskytujú sociálne služby pobytovou a terénnou formou pre obyvateľov s trvalým pobytom v meste Pezinok bolo v roku 2023 vyplatené 34 272,16 eur.

Klientovi, ktorý bol umiestnený neodkladne do zariadenia Svetlo n.o. prispieva mesto Pezinok na sociálnu službu celoročne mesačnou platbou (od januára do decembra to bolo spolu 4 869,72 eur).

Dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa a na školské potreby

Dotáciu na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa (ďalej „dotácia na stravu“) možno poskytnúť na zabezpečenie obeda a iného jedla dieťaťu v materskej škole a v základnej škole. Cieľom poskytnutia dotácie na stravu je najmä podpora výchovy detí k zdravým stravovacím návykom, ako aj finančné odbremenenie rodičov detí od platenia úhrady za stravu.

Právne vzťahy pri poskytovaní dotácií upravuje zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dotáciách“).

Dotácia na školské potreby je určená na úhradu školských potrieb potrebných na prípravu a na vzdelávanie v poslednom ročníku materskej školy alebo na prípravu na vyučovanie v základnej škole. Zoznamy sa podávajú súbežne s dotáciou na stravovanie.

Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela

Referát sociálnych vecí úzko spolupracuje s oddelením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Sme procesným opatrovníkom pre 3 dospelé osoby a procesným poručníkom pre 5 maloletých detí. 2 dospelým osobám obmedzeným na právne úkony vykonávame opatrovníka. Jednému dieťaťu, ktoré je zverené do náhradnej starostlivosti starej matky, taktiež vykonávame opatrovníka.

Poskytli sme finančný príspevok na osamostatnenie sa 2 mladým dospelým po ukončení ústavnej starostlivosti, vo výške 368,31 eur pre jednu osobu. Vykonávame šetrenia v rodinách, vypracúvame správy o povesti a spoľahlivosti. V prípade zistenia nepriaznivej situácie v rodine podnikáme kroky na jej zlepšenie a zníženie negatívnych dopadov na členov rodiny. V spolupráci so súkromným zubným zariadením pomáhame zabezpečiť zubné ošetrovanie pre deti zo sociálne ohrozených rodín.

Problematike neplnenia povinnej školskej dochádzky, problémového správania a konzumácie alkoholických nápojov u maloletých a mladistvých venujeme zvýšenú pozornosť, vykonávame pohovory, komunikujeme s rodinnými príslušníkmi a riešime priestupkové konania. V roku 2023 sme vykonávali osobitného príjemcu prídavku na dieťa pre 26 detí.

Mestské nájomné byty

Pracujeme so žiadateľmi a nájomcami mestských nájomných bytov. Vykonávame administratívne úkony súvisiace s prijímaním a evidenciou žiadostí, prenájmi bytov a ukončovaním nájomných vzťahov. V rámci agendy mestských nájomných bytov so sociálnou podporou poskytujeme sociálne poradenstvo, sociálne šetrenia, poskytujeme asistenciu a sprevádzanie. Klientov vedieme k samostatnosti, posilňujeme ich sociálne zručnosti a samostatnosť.

Finančná a humanitárna pomoc

V roku 2023 sme doposiaľ prijali 17 žiadostí o **poskytnutie finančnej pomoci**, pričom v 15 prípadoch išlo o jednotlivca a len 2 žiadatelia boli posudzovaní spoločne s deťmi. Vyhoveli sme 13 žiadostiam a v ostatných prípadoch finančná pomoc priznaná nebola, nakoľko žiadatelia nespĺňali podmienky pre poskytnutie dávky v zmysle zákona č. 417/2013 o pomoci v hmotnej núdzi alebo v zmysle VZN č. 8/2019. Celkovo bolo občanom v roku 2023 vyplatených 1 120 eur na zmiernenie nepriaznivých následkov náhlej núdze.

Počas celého roka organizujeme **zbierky materiálnej pomoci** a získané veci distribuujeme tým, ktorí ich potrebujú.

Terénna sociálna práca

V spolupráci so sociálnou pracovníčkou nocľahárne chodíme do terénu a monitorujeme **ľudí bez domova**, informujeme ich o možnostiach pomoci a snažíme sa ich motivovať k zmene spôsobu života. Cieľom terénnej sociálnej práce je tiež minimalizácia zdravotných a sociálnych rizík spojených so životom na ulici.

Mesto Pezinok bolo zapojené do národného projektu na podporu terénnej sociálnej práce s marginalizovanou komunitou. Terénne sociálne pracovníčky si vybudovali dôveru u klientov, nastavili pravidlá podpory a pomoci. Definovali princípy ako viesť klientov k posilneniu

sebadôvery a svojpomoci. Spolupráca terénneho sociálneho pracovníka a klienta sa ukázala ako najefektívnejšia a ponúkla nové možnosti spolupráce – kontaktovanie klientov, ktorí by iniciatívne sami pomoc nevyhľadali, pozorovanie a podpora klienta priamo v jeho prirodzenom prostredí, v ktorom majú korene mnohé sociálne problémy a následne lepšie porozumenie sociálnemu kontextu. Najčastejšie intervencie sa týkali zabezpečovania základných životných potrieb, podpora vzdelávania detí a mládeže z komunity, zamestnanosti, edukácia v oblasti finančnej gramotnosti a zdravia. V júli 2023 bol národný projekt ukončený. Implea zverejnila novú výzvu, do ktorej sme sa zapojili. Našej žiadosti o ďalšie zapojenie sa do národného projektu, prostredníctvom ktorého budeme môcť zamestnať terénneho sociálneho pracovníka, vyhovela. Prostredníctvom terénneho pracovníka plánujeme dosiahnuť ďalšie začleňovanie osôb žijúcich v marginalizovaných rómskych komunitách do spoločnosti, zlepšiť resp. zmierniť ich nepriaznivé životné situácie tak, aby mali dôstojné podmienky a reálne možnosti na zmenu týchto nepriaznivých životných situácií.

Verejnoprospešné práce

V roku 2023 sprostredkovalo Mesto Pezinok výkon trestu povinnej práce pre 27 odsúdených.

Pochovanie občanov bez príbuzných

V roku 2023 Mesto Pezinok zabezpečovalo na vlastné náklady pochovanie 2 občanov (obaja muži), ktorí zomreli na území mesta a nemali rodinných príbuzných, ktorí by ich pochovali alebo bolo Mesto Pezinok ich opatrovníkom. Mesto tak vynaložilo celkovo 1 220,50 eur za pohrebné služby, ktoré si následne nárokovalo v dedičskom konaní.

Projekty a preventívna činnosť

- Od júla 2023 sme vytvorili **pracovný program** pre ľudí z marginalizovanej komunity Glejovka. Do programu sa zapojilo 12 mužov a žien, ktorí na skrátenej úväzok vykonávali technické a upratovacie práce v uliciach mesta. Počas ich zamestnania sme im poskytovali podporu a poradenstvo s cieľom vytvoriť a upevniť ich pracovné zručnosti a posilniť motiváciu. Doposiaľ sme odporučili na pozície v Mestskom podniku služieb troch zamestnancov, ktorí absolvovali trojmesačný program.
- Na Zumberskej ulici realizujeme s podporou dotácie BSK nízkoprahový **klub pre deti a mládež** s cieľom **vytvoriť bezpečné miesto pre mladých**. Činnosť klubu bude smerovať k podpore duševného zdravia detí a mladých ľudí a ich rodinných príslušníkov, predchádzanie vzniku látkových a nelátkových závislostí u mladých ľudí, včasnej identifikácie rizikového správania a hľadanie možností jeho korigovania.
- V spolupráci s Mestskou políciou sme v júli zrealizovali na Zochovej chate **viacdenný tábor** pre 18 detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. Deti, ktoré sa zúčastňujú

táborov opakovane, k nám majú vytvorenú dôveru, vedia, že sa na nás môžu obrátiť so svojimi starosťami. Stretávame sa s nimi tiež na spoločných aktivitách pravidelne počas celého roka.

- Pripravili sme tiež **výlet do kontaktnej zoo** v Pustých Úľanoch pre 15 detí z rómskej komunity Glejovka.
- Realizovali sme 2 **prednášky pre žiakov** ZŠ Na bielenisku a ZŠ Kupeckého na tému chudoby, príčin a dôsledkov života ľudí bez domova. Prednášky boli spojené s „prespávačkou“, kde si deti mohli vyskúšať postaviť prístrešky z kartónových krabíc. Počas budovania prístreškov sme s deťmi diskutovali o praktických otázkach spojených so životom na ulici.
- Dňa 23.11.2023 sa po prvýkrát mesto Pezinok zapojí do medzinárodnej akcie **Noc vonku**, ktorá vznikla na poukázanie na problematiku straty bývania a vyjadrenie solidarity s tými, ktorí prišli o svoj domov. Súčasťou podujatia budú sprievodné podujatia, diskusia na tému Ulica a závislosti, prezentácie a prespanie priamo na ulici.
- Začiatkom septembra sme pripravili prvý mestský bazár, kde sme z dobrovoľných príspevkov získali 490€. Tie sme rovnakým dielom rozdelili seniorom zo 4 denných centier.
- Od apríla 2023 realizujeme projekt „**Dnes varíme my**“, ktorý finančne podporila Nadácia Orange. Zameraný je na zmenu vnímania seniorov – v projekte dostali úlohu hlavných aktérov, ktorí spoločne pripravujú jedlo pre ľudí v núdzi využívajúcich sociálne služby pezinskej nocľahárne. Projekt získal ocenenie na celoslovenskej konferencii Senior friendly.
- V spolupráci s občianskymi združeniami MORFEUS a Átrium sme pripravili cyklus vzdelávaní v oblasti digitálnych zručností pre pezinských seniorov. Cieľmi projektu bolo zlepšiť digitálne zručnosti seniorov, otvoriť nové komunikačné kanály prostredníctvom sociálnych sietí a zároveň vytvoriť most medzi seniormi a mladými dobrovoľníkmi. Projekt **Online mosty** finančne podporila Nadácia Pontis – Nadačný fond Telekom.
- S podporou Nadácie Televízia Markíza a v spolupráci s ukrajinskými dobrovoľníkmi sme zrealizovali projekt „**Zažime to spolu**“. Jeho hlavným cieľom bolo prepojiť deti a mladých ľudí zo slovenskej a ukrajinskej komunity v Pezinku pri tvorivých a vzdelávacích aktivitách.
- V rámci grantového programu Nadácie ZSE „Mením na zeleň“ sme získali finančnú podporu na náš projekt „**Bylinky pre susedov, domčeky pre vtáčiky**“. Využili sme ich na výsadbu trvaliek, inštaláciu vtačích búdok a domčekov pre hmyz v priestore nocľahárne na Bratislavskej ulici. Do výsadby a osádzania sme zapojili aj žiakov ZŠ Na bielenisku, ktorí nocľaháreň poznajú z našich predchádzajúcich aktivít – prednášok spojených s exkurziou nocľahárne a organizovaní materiálnych zbierok.
- V spolupráci s organizáciou inTYMYta workshop na tému „**O vzťahoch a bezpečnom rešpektujúcom sexuálnom správaní sa.**“ V spolupráci s Úniou nevidiacich a

slabozrakých Slovenska premerali zrak deťom od 3. do 10. rokov v projekte „**Zdravé oči už v škole**“, a zistili, že 8 detí má problém s vyššími dioptriami, zakrivením rohovky alebo so škúlením. V spolupráci s organizáciou Cesta von a Marošom Slobodom z Očnej Optiky Optobril zabezpečili synovi klienta zabezpečili silné dioptrické okuliare.

- Momentálne prebieha v komunitnom centre v Glejovke skvelý projekt **Čhavoreng**, ktorý realizuje organizácia Idy Kellarovej a Libouši Bachratej. Cieľom projektu je zaujímavou formou naučiť deti rómske tance a spev. Pri nácviku využívajú prvky muzikoterapie a dramaterapie. Projekt bude ukončený spoločným vystúpením.